

„Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kąkolewnica na lata 2017 – 2019”

I. Wstęp

Rodzina to podstawowa komórka społeczeństwa i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, która oddziałuje na jego osobowość, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest dla człowieka środowiskiem, dającym poczucie bezpieczeństwa w sensie społecznym i psychicznym. Uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach Programu zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale także na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

II. Charakterystyka gminy i diagnoza społeczna

Gmina Kąkolewnica leży w północnej części powiatu radzyńskiego, sąsiaduje z gminą Radzyń Podlaski, Drelów, Międzyrzec Podlaski, Trzebieszów, Łuków oraz z gminą Ulan Majorat. Charakter gminy jest typowo rolniczy. W skład gminy wchodzi 17 wsi: Brzozowica Duża, Brzozowica Mała, Grabowiec, Jurki, Kąkolewnica (z podziałem na 23 ulice), Lipniaki, Miłolas, Mościska, Olszewnica, Polskowola, Sokule, Turów, Wygnanka, Zosinowo, Żakowola Poprzeczna, Żakowola Radzyńska i Żakowola Stara, o łącznej liczbie 8464 mieszkańców.

Na terenie gminy znajdują się trzy zespoły oświatowe, gimnazjum, sześć szkół podstawowych, funkcjonuje sześć świetlic szkolnych, trzy przedszkola, dwa niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej w tym jedna filia, jedna apteka i dwa punkty apteczne, dwa banki spółdzielcze, poczta i punkt pocztowy. Działają 2 spółdzielnie i 299 aktywnych podmiotów gospodarczych.

Działalność kulturalną na terenie gminy prowadzą m.in. gminny ośrodek kultury, biblioteki, szkoły, zespoły ludowe.

Pomocą społeczną w tym rozwiązywaniem problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie zajmuje się m.in. ośrodek pomocy społecznej przy współpracy z urzędem gminy, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, sądem, policją, a także radnymi i sołtysami. Szerokie działania na rzecz rodziny prowadzi Zespół Interdyscyplinarny oraz

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Kąkolewnica. Wsparciem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zajmuje się asystent rodziny, zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej. Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została im ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną. Na dzień 31.12.2016r. z terenu Gminy Kąkolewnica w rodzinach zastępczych przebywa dwanaścioro dzieci z czego gmina współfinansuje pobyt pięciorga dzieci.

Z pomocy społecznej w 2016r. skorzystało 212 rodzin, głównie z powodu: długotrwałej lub ciężkiej choroby, ubóstwa, niepełnosprawności, bezrobocia.

Tabela nr 1. Rodziny objęte pomocą GOPS z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie

	Liczba dzieci w rodzinie							
	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci	7 dzieci	8 dzieci
liczba rodzin w 2014r.	65	86	43	19	3	5	1	0
liczba rodzin w 2015r.	54	77	38	18	3	5	0	0
liczba rodzin w 2016r.	52	50	27	19	3	4	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań MRPiPS

Tabela nr 2. Dzieci uczęszczające do szkół i przedszkoli w Gminie Kąkolewnica

szkoła/przedszkole	Liczba szkół/przedszkoli	Liczba dzieci/młodzieży		
		2014	2015	2016
gimnazjum	3	294	270	273
szkoła podstawowa	6	591	615	528
przedszkole, w tym oddział przedszkolny	3	226	211	249

Źródło: dane z Urząd Gminy w Kąkolewnicy

Tabela nr 3. Rodziny korzystające z pomocy w ramach programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"

Pomoc w zakresie dożywiania	Liczba osob/dzieci		
	2014	2015	2016
Rzeczywista liczba osób objęta programem	605	506	390
Liczba dzieci korzystających z posiłku	301	274	232

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań MRPiPS

Tabela nr 4. Wsparcie asystenta rodziny w Gminie Kąkolewnica w latach

Wsparcie asystenta rodziny	ROK		
	2014	2015	2016
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	10	9	8
Liczba dzieci	27	19	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Kąkolewnicy

Tabela nr 5. Niebieskie Karty

	ROK		
	2014	2015	2016
Liczba założonych Niebieskich Kart	28	38	33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Kąkolewnicy

III. Cele programu:

Cel główny: wsparcie rodzin w Gminie Kąkolewnica w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo wychowawczych.

Cel szczegółowy 1. Podniesienie w społeczeństwie wiedzy i kompetencji dotyczących zasad prawidłowego funkcjonowania rodziny.

Zadania	wskaźniki
1. Wspieranie działań dotyczących motywowania społeczności lokalnych oraz innych podmiotów do organizowania różnych form wspólnego, rodzinnego spędzania czasu, rozwój alternatywnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży (koła zainteresowań, place zabaw, festyny, różnego rodzaju imprezy integracyjne, kampanie).	- liczba działań dotycząca, organizowania różnych form spędzania wolnego czasu
2. Promowanie inicjatyw na rzecz edukacji rodzin w zakresie poszerzania wiedzy na temat poprawnego funkcjonowania rodziny (np. szkoła dla rodziców).	- liczba działań prowadzonych na rzecz edukacji rodzin
3. Wspieranie działań profilaktycznych mających na celu zapobieganie zjawiskom patologicznym, mogącym pojawiać się w rodzinach z dziećmi tj. alkoholizm, niktynizm, narkomania, przemoc w rodzinie, przestępczość zarówno rodziców jak i dzieci.	- liczba działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży, - liczba działań profilaktycznych skierowanych do rodziców
4. Wspieranie inicjatyw współpracy pomiędzy podmiotami pracującymi na rzecz rodziny w środowiskach lokalnych.	- liczba wspólnych działań prowadzonych przez podmioty na rzecz rodziny w środowiskach lokalnych.

Realizatorzy: jednostka samorządu terytorialnego (GKRPA), podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny, jednostka organizacyjna pomocy społecznej, biblioteki, gminny ośrodek kultury, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, placówki ochrony zdrowia, policja.

Cel szczegółowy 2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących sytuacji kryzysowych.	
Zadania	wskaźniki
1. Zapewnienie rodzinie posiadającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	- liczba pracujących asystentów rodziny, - liczba rodzin, którym przydzielono asystenta, z podziałem na rodziny z dziećmi i rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej
2. Utworzenie placówki wsparcia dziennego, organizowanie grup wsparcia lub grup samopomocowych, rodzin wspierających.	- liczba zorganizowanych form wsparcia rodziny, - liczba rodzin i dzieci objętych opieką placówek wsparcia dziennego, innymi formami wsparcia
3. Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy.	- liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego
4. Działania aktywizujące zawodowo i społecznie na rzecz rodzin, w których opiekunowie pozostają bez pracy, w ramach projektu aktywnej integracji	- liczba osób i rodzin objętych projektem, - liczba osób objętych kontraktami socjalnymi, - liczba osób, które ukończyły kursy zawodowe, - liczba osób, które podjęły zatrudnienie
5. Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców.	- liczba rodzin objętych monitorowaniem

Realizatorzy: jednostka samorządu terytorialnego, podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny, jednostka organizacyjna pomocy społecznej, organizacje pozarządowe.

Cel szczegółowy 3. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.

Zadania	wskaźniki
1. Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej ubogim rodzinom z dziećmi.	- liczba rodzin i dzieci w rodzinach objętych pomocą, - liczba dzieci korzystających z posiłków - liczba rodzin korzystających z pomocy żywnościowej
2. Zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie, w tym zabezpieczenie schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy.	- liczba prowadzonych niebieskich kart, - liczba osób, którym udzielono schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy
3. Zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.	- liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, - kwota środków przeznaczona na współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych

Realizatorzy: jednostka samorządu terytorialnego, podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny, jednostka organizacyjna pomocy społecznej, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA.

IV. Adresaci Programu

Program skierowany jest do rodzin i dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Kąkolewnica, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych ubóstwem, problemem uzależnienia i przemocy w rodzinie.

V. Monitoring i finansowanie Programu

Monitorowanie programu odbywać się będzie poprzez składanie Radzie Gminy corocznych sprawozdań z realizacji programu w ramach sprawozdań z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Źródła finansowania programu: środki własne gminy, środki z budżetu państwa, środki z innych funduszy zewnętrznych.

Uzasadnienie

Projekt uchwały Rady Gminy w Kąkolewnicy w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019 został opracowany na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 697). Powołany przepis stanowi, że do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.